בית שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל אומרים מלמטה. ככל הספרים גרסינן ליפכא כפ' כילד משתמפין (עירובין דף פו.): **פירסו** סלקא דעתך מהיכן הביאום. והלא היה אסור להכניס ולהוציא והא הכל מודים לא גרסינן דממילה בלא גג לאו אהל הוא וממילה כזו מותר לעשות בשבת כדאמרינן בפרק כל גגות (שם דף לד.) אמר להו שמואל נגידו לי גלימא קן פי' בקונטרס וכמו כן בפרק כל הכלים (שבת דף קכה:) גבי פקק החלון דהאי חלון למעלה נגג אהל מן הצד לא שייך איסור אהל והכיא ראיה כמו כן מהכיא דכל הגגות דאמר להו שמואל נגידו לי גלימא ואהדריהו רב לאפיה ופריך לשמואל למה לי למעבד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה ומשני שמואל דעבד לגיעותא בעלמא משמע דאם היה שמואל אוסר כרב ניחא דאמר דעבד שמואל הכי ולא הוה קשיא ליה מידי היכי שרי למיעבד הכי אלמא לא חשיב אהל בדפנות מן הצד דהא לא קפיד רב על עשיית המחיצה אלא משום דקסבר אסור לטלטל הסדין לתוכה וקשיא לפירוש הקונטרס מאי הקשה היאך הביאו הסדינים דלמא דרך מלבוש הביאום ועוד קשה דלשון חלון שייך בכותל ובגג אלוכה כדתנן (גיטין דף לה:) משילין פירות דרך אלוכה וכמו אלוכות שבלת דפרק בתרא דיומא (דף עו.) הייט אלוכות שבגג כמו אלוכות השמים (בראשית ז) ועוד מוכח פרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מד. ושם) דשייך מן הצד עשיית אהל גבי עשיית דופן פריך והא אתמר עלה הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה ביו"ט ובפרק כילד משתמפין (שם דף פו:) גרים בקונטרס כמו שכתוב בספרים פירסו לכתחלה מי שרי והאמר מר הכל מודים שאין עושין אהל עראי לכתחלה בשבת ונראה לר"ת דמן הצד נמי שייך עשיית אהל וכל היכא דאמרינן דממילה זו מועלת להתיר חשיב עשיית אהל בתחלה כי הך דפרסו סדינין והוי כדופן שלישי של סוכה דחשבינן אהל בפרק מי שהוציאוהו (שם מד.) אבל דופן רביעי אינה אלא תוספת אהל דבלאו הכי משתרית וכ"ש שהקפיד בפרק כל גגות (שם דף לד.) לעשיית המחיצה הקפיד לגדיה כיון דאסור לטלטל לא היה לפרוש שם סדין בשבת משום עשיית אהל והא דפריך שמואל למה לי למיעבד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה כל שכן דאם היה אסור לטלטל דטפי הוי קשיא לן היכי שרי למיעבד הכי אלא האמת מקשה ומאן דשרי תוספת אהל אפילו בהאל שלמעלה מן הגג נמי שרי כדמוכח פרק המוצא תפילין (שם דף קכ. ושם) גבי הנהו דיכרי דהוו בי רב הונא בימתא בעו טולא בגיגיא בעו אורחא ולקמן פ' הישן (דף מז:) גבי עובדא דרבי אליעזר שבת בסוכתו של [6](רבי יהודה) ברבי אילעאי בקיסרי: **מהו** דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן. ותימה דהא נמי מלמעלה דפשיטא היא דמכשירין לעיל (דף ז.) קנה קנה פחות משלשה דדופן סוכה כדופן שבת ושמא סלקא דעתך לחלק בין שתי לערב ואין להקשות דתיפוי בשני חבלים שעוביין יתר מטפח ואמרינן לבוד כדאשכחן פרק קמא דעירובין (דף טו:) דמקיפין בשלשה חבלים והכא בשנים סגי הא אמרינן התם דלא התירו אלא בשירה:

כי תניא **ההיא** בסוכה גדולה. נגבוה הרבה שאין יכול לומר שני לבודין הלכך בעי מחלצת שבעה ומשהו ומעמידה בפחות משלשה דמעמידה למעלה כמחות משלשה סמוך לסכך ואפילו גבוה הרבה מן האדם כשרה כרבי יוסי דמתניתין דאמר מחיצה תלויה מתרת. **פס ארבעה**. בהאי דמעומד שייך לשון פס ולעיל דרחבה לגובה הדופן שייך לשון מחצלת: **בפחות** משלשה סמוך לדופן. מלות סוכה בשתי דפנות דשיעה דכולהו אמוראי לעיל בפירקין (דף ו:) כרבנן דאמרי שתים כהלכתן הייט כמין גאם ואם האחת מן הדפנות שלימות ונתונה מזרחית מוקי לה להאי פס ארבעה ומשהו לצד דרום או לצד לפון בפחות משלשה לדופן מזרחית ומשהו כפתוח ויש כאן שתי דפנות שלימות ותימה למה לי פס ארבעה יעשה פס שני טפחים ויעמידנו סמוך לדופן וירחיק שלשה טפחים פחות משהו ויעמיד פס אחד של שני טפחים ומשהו

בית שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל אומרים מלמטה אמר ר' יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן [6]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ר' יהודה בשיטת רבי יוסי אמרה דאמר מחיצה תלויה מתרת ולא היא לא ר' יהודה סבר לה כר' יוסי ולא ר' יוסי סבר לה כר' יהודה לא ר' יהודה סבר לה כר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא בעירובי חצירות דרבנן אבל הכא סוכה דאורייתא לא ולא רבי יוסי סבר לה כר' יהודה עד כאן לא קאמר ר' יוסי הכא אלא בסוכה דמצות עשה אבל שבת דאיסור סקילה לא ואם תאמר מעשה שנעשה בציפורי על פי מי נעשה לא על פי רבי יוסי אלא על פי רבי ישמעאל ברבי יוסי ומאי מעשה [7]דבי אתא רב דימי אמר פעם אחת שכחו ולא הביאו ס"ת מערב שבת למחר פירסו סדינין על גבי העמודים והביאו ספר תורה וקראו בו פירסו סלקא דעתך מהיכן הביאום בשבת אלא מצאו סדינין פרוסין על גבי העמודים והביאו ספר תורה וקראו בו אמר רב חסדא אמר אבימי [8]מחצלת ארבעה ומשהו מתרת בסוכה משום דופן היכי עביד תלי ליה באמצע פחות משלשה למטה ופחות משלשה למעלה וכל פחות משלשה כלבוד דמי פשיטא [9]מהו דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן קמ"ל מיתיבי מחצלת שבעה ומשהו מתרת בסוכה משום דופן כי תניא ההיא [10]בסוכה גדולה ומאי קא משמע לן דמשלשלין דפנות מלמעלה למטה ברבי יוסי אמר רבי אמי פס ארבעה ומשהו מתיר בסוכה משום דופן ומוקים ליה בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי מאי קמ"ל הא קמ"ל שיעור משך סוכה קטנה שבעה: מתני'

[6] עירובין פו:. [7] (עירובין דף פו.) והכל שם ע"ש]. [8] (עירובין ט.). [9] רש"ל. [10] [נ"ל יומתן].

מוסף רש"י

מן הכותל שביניהם. שמפסקת בין החצרות ומפסקת על פני הכותל ואע"פ שאינה נמשכת לתוך חוגנו (עירובין פו:). דאמר מחיצה תלויה מתרת. אף כיצה, הלכך כמים נמי אין צריך שתהא המחיצה עשויה כשבע המים וכתוך חוגני הכור (שם פו:). אבל שבת דאיסור סקילה. אע"ג דבריהם דרבנן ליכא סקילה, כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון (שם). ואם תאמר. הואיל ורי יוסי לגבי שבת לית ליה מחיצה תלויה (שם). מעשה שנעשה בציפורי. על ידי מחיצה תלויה כדאמר לקמן, על פי מי נעשה. והלא ר' יוסי דאם של ציפורי הוה ועל פיו היו עושין כולן כדאמר בפנהדרין (לב:) אמר ר' יוסי לציפורי (עירובין שם). שכחו ולא הביאו ס"ת. לבית הכנסת ובתלר אחרת (צ"ל ובתלר אחת שאינם מעורבת. מהרש"א) הוה והיו מביאין אותו דרך תלר שאינה מעורבת ופרסו סדינין על גבי עמודין לבית מחיצה מפסקת אגל מחיצות התלר מבית שהיה ספר תורה מונח בו ועד בית הכנסת, יכסין מגבי קטן כדי הילוך בין סדינים למחיצות התלר ולא היו בני התלר אוסרים שם, אלא היה פתח פתוח לי אלא אותו פתח לבני ויהנך סדינים מחיצה תלויה הוא (שם).

מסורת הש"ס

[6] בפרק כל גגות (עירובין דף לד.) אמר להם שמואל נגידו לי גלימא: **סדינין פרוסין**. והיו גבוהין מן הארץ דהוה ליה מחיצה תלויה: **מחצלת ערוכה ערבעה ומשהו**. וארכה כאורך הדופן: **מתרת בסוכה**. אם תולה אותה באויר בפחות משלשה סמוך לסכך ופחות משלשה לקרקע וכגון שאין הסוכה גבוהה אלא עשרה מצומצמין: **מחצלת שבעה ומשהו**. אלמא חד לבוד אמרינן ותו לא: **בסוכה גדולה**. הגבוהה הרבה שאין יכול לומר בה שני לבודין הלכך בעי מחצלת שבעה ומשהו ומעמידה בפחות משלשה סמוך לסכך דהויא לה מחיצה עשרה ותו לא איכפת לן אם תלויה היא וקמ"ל דמשלשלין מלמעלה למטה כר' יוסי: **פס ד' ומשהו מתיר בסוכה**. אם גבוה י' ורחבה ד' ומשהו: **ומוקי לה בפחות מג' סמוך לדופן**. השני במקצוע וכי אמרינן לבוד איכא דופן שבעה וזה משך סוכה קטנה כדי רחבו ורוחבו: מתני'

[6] בית שמאי אומרים מלמעלה. דיו אם עשאה מלמעלה מתוך אוגנו: **מן הכותל שביניהן**. אותה העשוית לתוך בין החצרות ותלויה על פני הכור ואע"פ שלא נעשית בשביל המים דקא סבר מחיצה תלויה מתרת בחצרות אפילו כל טלטול: **בשיטת רבי יוסי**. דמתניתין: **לא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי**. שתהא מחיצה תלויה מתרת בסוכה ולא רבי יוסי סבר לה כרבי יהודה בכור שתהא מתרת בשבת: **דרבנן**. הא דאמרינן להכיא מימי חצר זו לזו בלא עירוב מדרבנן הוא דמדאורייתא לא מיתסר אלא מרשות היחיד לרשות הרבים: **אבל שבת דאיסור סקילה הוא**. במלאכות דאורייתא מחמירין אפילו במידי דרבנן דאית בה: **ואם תאמר**. כיון דרבי יוסי לא סבר לה כרבי יהודה בשבת: **מעשה שנעשה בציפורי**. שהמיטו בשבת על ידי מחיצה תלויה כדאמר רב דימי לקמיה: **על פי מי נעשה**. והלא רבי יוסי דאם של ציפורי הוה כדאמרינן בפנהדרין (דף לב:) לדק לדק תרדוף הלך אחר בית דין יפה אחר רבי יוסי לציפורי: **לא על פי רבי יוסי נעשה**. שבבר נפטר: **אלא על פי רבי ישמעאל בנו**. ומאי מעשה דבי אתא רב דימי אמר פעם אחת שכחו בציפורי ולא הביאו ספר תורה בערב שבת [7](שהיה דרכן להניע ספר תורה בבתים מפני הנכרים ואותו הבית שהביאו לתוכו) היה בבית אחד שבתלר בית הכנסת ובתים הרבה היו פתוחין לתלר ולא עירבו או שהיו חצרות הרבה פתוחות לאותו מבוי ובית הכנסת פתוח לו והיה ספר התורה בתלר שבנגד בית הכנסת ולא נשתתפו במבוי ואסור להוציא מן החצרות למבוי ופרסו סדינין על גבי עמודים שהיו לרוחב המבוי ותלקו את המבוי ולא היו פתוחים מן המחיצה ולפנים אלא בית הכנסת ותלר שבנגדו והביאו ספר התורה שהרי שאר החצרות נסתלקו ואין איסור כאן: **מהיכן הביאוס**. והלא היה אסור להכניס ולהוציא. והלא הכל מודים כו' לא גרסינן דממילה בלא גג לאו אהל הוא וממילה כזו מותר לעשות כדאמרינן בפרק כל גגות (עירובין דף לד.) אמר להם שמואל נגידו לי גלימא: **סדינין פרוסין**. והיו גבוהין מן הארץ דהוה ליה מחיצה תלויה: **מחצלת ערוכה ערבעה ומשהו**. וארכה כאורך הדופן: **מתרת בסוכה**. אם תולה אותה באויר בפחות משלשה סמוך לסכך ופחות משלשה לקרקע וכגון שאין הסוכה גבוהה אלא עשרה מצומצמין: **מחצלת שבעה ומשהו**. אלמא חד לבוד אמרינן ותו לא: **בסוכה גדולה**. הגבוהה הרבה שאין יכול לומר בה שני לבודין הלכך בעי מחצלת שבעה ומשהו ומעמידה בפחות משלשה סמוך לסכך דהויא לה מחיצה עשרה ותו לא איכפת לן אם תלויה היא וקמ"ל דמשלשלין מלמעלה למטה כר' יוסי: **פס ד' ומשהו מתיר בסוכה**. אם גבוה י' ורחבה ד' ומשהו: **ומוקי לה בפחות מג' סמוך לדופן**. השני במקצוע וכי אמרינן לבוד איכא דופן שבעה וזה משך סוכה קטנה כדי רחבו ורוחבו: מתני'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com